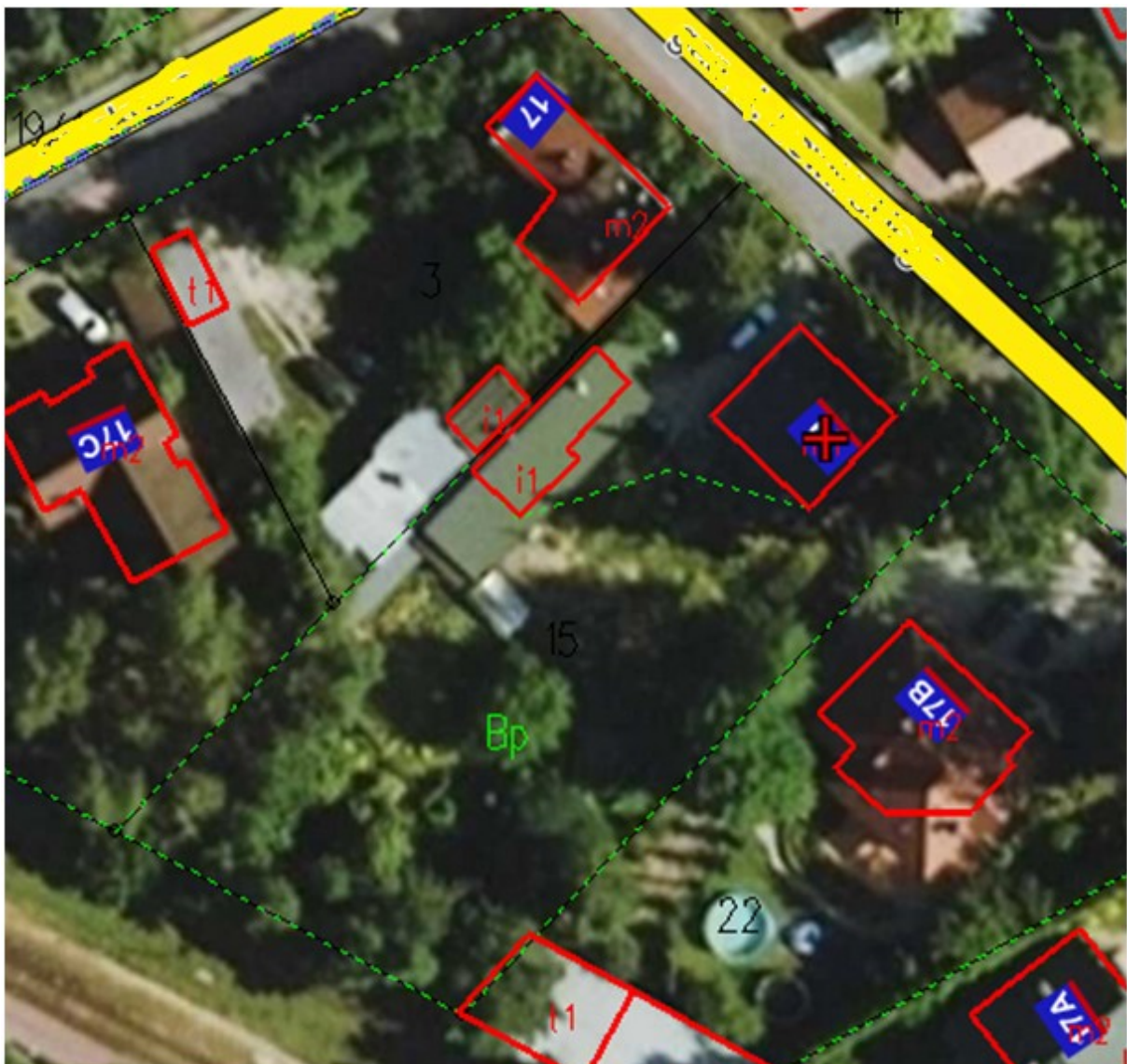

Projekt podmiejskiego ogrodu permakulturowego projektował Marcin Iwankiewicz

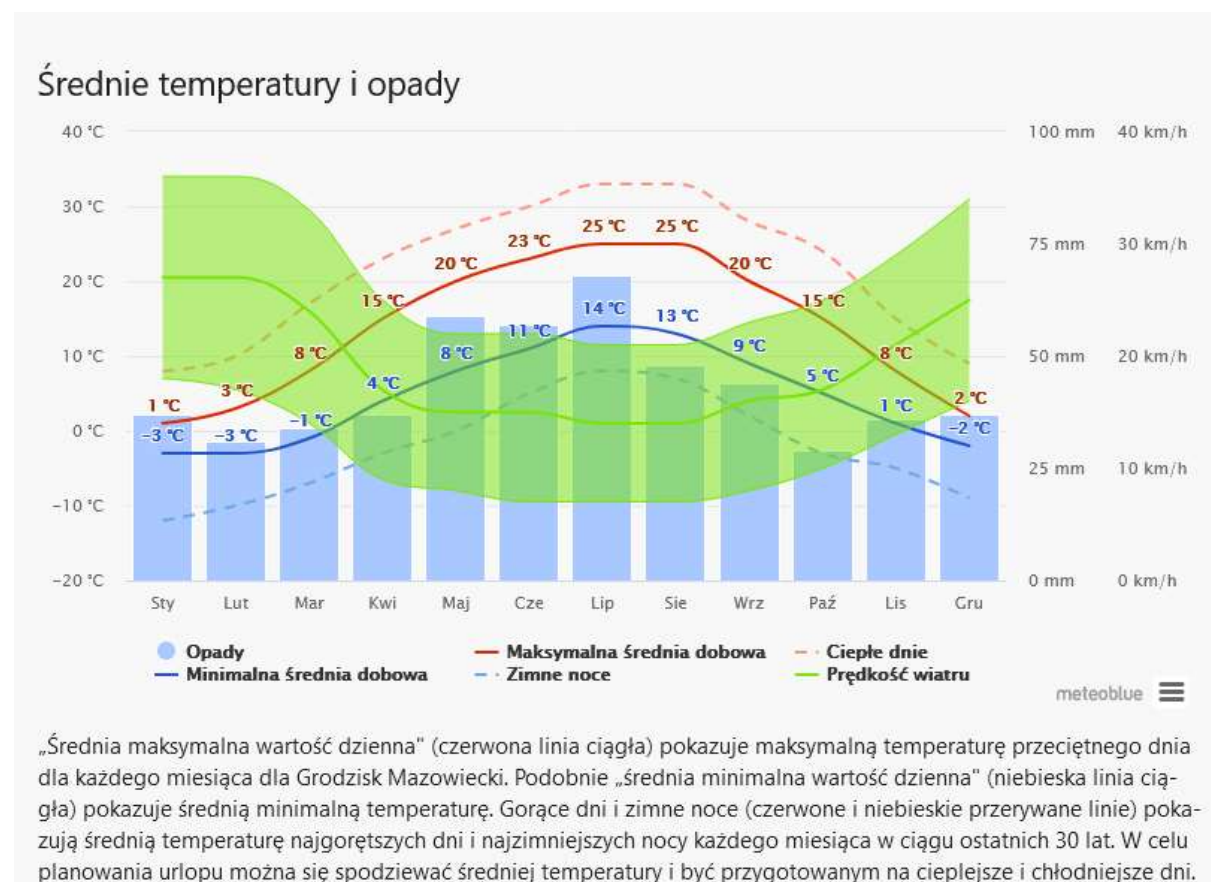
Podstawowe informacje o działce:

- działka znajduje się w Grodzisku Mazowieckim;
- powierzchnia 1833 m²;
- współrzędne geograficzne:

- wysokość nad poziomem morza 108,4m;
- odległość od morza 350km;
- klimat umiarkowany;
- strefa mrozoodporności 6B;

- pod względem klimatycznym rejon gminy Grodzisk Mazowiecki charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem średnich temperatur letnich (ok. 17,8 stopni C, w lipcu 18,8 stopni C) i zimowych (ok. -2,1 stopnia C, w styczniu -3,1 stopnia C), ze średnią roczną temperaturą powietrza 7,9 stopnia C;

- średnie roczne sumy opadów atmosferycznych wynoszą ok. 550mm i wahają się w granicach 400-700mm;
- średnia dobową wilgotność względna wynosi 78% (latem 72%, zimą 78%);
- liczba dni z opadem >0,1mm równa się 150-155;
- usłonecznienie roczne zawiera się między 1600 i 1650 godzin;
- okres wegetacyjny trwa około 215 dni;
- okres bezprzymrozkowy trwa 170 dni;
- dominujące wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego;
- średnia roczna prędkość wiatru to 3-4 m/s;
- źródła wody: wodociąg miejski (wody gruntowe bardzo obniżone), woda deszczowa;
- gleba: piaski drobne (średniozagęszczone), glina piaszczysta/pylasta i piaski gliniaste (twardoplastyczne);
- na działce znajduje się dom w obrysie 10x10m z dachem kopertowym, pracownia wraz kuchnią letnią z dachem jednospadzystym 6x20m, wiatka na drewno opałowe z dachem jednospadzystym 3x3m, pomieszczenie ogrodnicze z dachem 1x6m oraz wiatka na materiały drewniane z dachem 2x4m (ze wszystkich dachów jest pozyskiwana woda deszczowa)
- na działce znajdują się 2 niedziałające już studnie; jedna 5 kręgowa wykorzystywana jest na wodę deszczową z dachu domu oraz pracowni, druga jest studnią przelewową – woda wsiąka w grunt; pod każdym z pozostałych dachów jest umieszczony zbiornik Mauser w celu pozyskiwania wody deszczowej; działka ogrodzona z 4 stron; z trzech stron podmurówka 30 cm oraz paliki drewniane; z jednej strony ogrodzenie wykonane z siatki ze słupkami na małej podmurówce;

- na działce znajduje się las sosnowo- dębowy 15x30m, kilka świerków, sosen, brzoź, robinia akacjowa, orzech włoski, klony, modrzew, forsycje, jaśminowiec, lilaki, wiśnie, leszczyna oraz tuje;
- działka od roku 1959 do 1987 była użytkowana w znacznej części jako sad; na pozostałym terenie była szklarnia oraz grządki z roślinami jednorocznymi; po 1987 roku drzewa owocowe zostały usunięte a działkę zaczęły porastać rośliny pionierskie; ziemia zaczęła się robić piaszczysto - pylasta, pojawiły się mniszki pospolity czy babka zwyczajna co wskazywało na coraz większą zwartość gleby;
- od strony wschodnio-południowej działka graniczy z sąsiadem, którego dom oraz budynek gospodarczy stanowi częściowo zasłonę dla wiatrów, przy ogrodzeniu rosną zarówno drzewna duże (sosny, świerki, modrzew, brzoza) jak również krzewy (orzech laskowy);
- od strony południowo-zachodniej działka graniczy z trakcją WKD (vis a vis peronu), oprócz ogrodzenia jest pas lasu sosnowo-dębowego wraz z krzewami leszczyny i drzewkami wiśni co wpływa również na tłumienie hałasu;
- od strony zachodnio – północnej działka graniczy z dwoma sąsiadami i zasłonięta jest oprócz ogrodzenia lasem jak również zabudowaniami;
- od strony północno-wschodniej działka graniczy z ulicą osiedlową przy której znajduje się dom oraz szpaler świerków i tui.

Cel projektu:

- podniesienie żyzności gleby,
- wykorzystanie gromadzonych zasobów (materia organiczna, woda deszczowa)
- stworzenie systemu samowystarczającego (łącznie elementów projektu) ,
- wyznaczenie stref,
- otrzymanie plonów,
- wprowadzenie bioróżnorodności,
- zmierzanie w kierunku uniezależnienia się od żywności pochodzącej z zewnątrz,
- przygotowanie miejsca dla dzikich zapylaczy (np. domki dla murarek).

Poniżej kwestionariusz klienta.

Projektowanie permakulturowe -Kwestionariusz Klienta

Dlaczego projektujemy i dla kogo projektujemy?

Co myślisz o obecnym stanie działki? Co działa dobrze, a co źle?

- *Rozkład działki, czy jest odpowiedni?*
- *Drogi i ścieżki – właściwe?*
- *Budynki – wystarczające? Wymagają modyfikacji?*
- *Roślinność –co jest cenne, co zbędne?*
- *Ilość pracy na działce, ile czasu obecnie poświęcasz, ile chcesz poświęcać w przyszłości?*

Działka w kształcie trapezu o powierzchni 1833m². Działka od strony północno - wschodniej graniczy z ulicą, od strony wschodnio – południowej z sąsiadem, od strony południowo – zachodniej z trakcją oraz stacją WKD, a od strony zachodnio – północnej z dwoma sąsiadami. Na działce znajduje się dom oraz budynki gospodarcze: dom o wymiarach 10x10m (wschodnia część działki), pracownia o wymiarach 6x20m, gdzie znajduje się firma właścicieli działki oraz wiata na drewno opałowe 2x3 m (część zachodnio- północna), pomieszczenie gospodarcze 1x6m oraz wiata pod materiały drewniane 2x4m (zachodnia część działki) – wiata na drewno, pracownia, pomieszczenie gospodarcze oraz wiata na materiały drewniane tworzy ciąg budynków. Dom wymaga napraw dachu, orynnowania oraz prac konserwacyjnych w samym wnętrzu. Pozostałe budynki są w bardzo dobrym stanie (w ostatnich 5 latach zostały wykonane generalne remonty). Dodatkowo cała woda deszczowa spływająca z dachów wszystkich budynków jest zbierana: woda z dachu domu oraz pracowni spływa do niedziałającej studni, która została uszczelniona (5 kręgów), natomiast z pozostałych dachów deszczówka spływa do zainstalowanych zbiorników typu Mauser.

Dość istotnym elementem działki jest foliak ogrodowy o wymiarach 4x5m, umiejscowiony między orzechem włoskim, a ścianą pracowni. Do tej pory uprawiano w nim pomidory, paprykę i bazylię. Roślinność zastana to drzewostan sadzony lub drzewa pionierskie z początku lat 60-tych. Wokół domu posadzone są drzewa (iglaste – świerki, modrzew; liściaste – brzoza, klony) oraz krzewy (lilaki, jaśminowce, leszczyna). Od strony ulicy znajdują się drzewa iglaste (świerki) oraz tuje. Na końcu działki (część południowo – zachodnia) umiejscowiony jest las mieszany (sosny, brzozy, dęby, wiśnie, klony, leszczyny, kasztanowce) zajmujący powierzchnie ok. 150 m². Od strony wschodnio – południowej rosną klony, brzoza, robinia akacjowa, sumaki octowe, wiśnie oraz leszczyny. Na samym środku działki rośnie dużych rozmiarów orzech włoski (ponad 60-cio letni).

Obecnie działka jest przygotowywana do tego, aby stworzyć ogród jadalny, ogród leśny oraz część na której będzie można odbywać spotkania z klientami, jak również prowadzić ciekawe, rozwijające warsztaty dla okolicznej społeczności.

Średni dzienny czas pracy na działce najlepiej gdyby oscylował w granicach 4 godzin.

Potrzeby klienta

- *Konieczne elementy na działce*
- *Opcjonalne(fajnie by było mieć, ale niekoniecznie)*
- *Rośliny – pożądane i niepożądane*
- *Zwierzęta – jeśli tak, to jakie i ile?*
- *Struktury – budynki i inne trwałe obiekty, jakie?*
- *Narzędzia – czym dysponujesz, co chciałbyś mieć?*
- *Aktywności – jakie formy aktywności będą miały miejsce na działce?*

Na działce konieczna jest strefa wypoczynku, ponieważ potrzebne jest miejsce na spotkania z klientami (prowadzona jest działalność gospodarcza) jak również z okoliczną społecznością.

Ważnym elementem będzie również ogród leśny, ogród przydomowy oraz zioła.

Istotnym elementem jest to, że na działce zamieszkuje 6 psów rasy York, mieszkających wprawdzie w domu, ale korzystających z całej posesji. Trzeba zwrócić uwagę na ścieżki po których psy będą się poruszać. Z dotychczasowych obserwacji najistotniejsza jest część przydomowa z której sfera korzysta. Jest to teren głównie przed domem od strony drzwi i ulicy (wschodnia część).

Ponieważ w okolicy jest coraz mniej działek z ogródkami przydomowymi, trzeba zaprosić zapylacze. Z uwagi na alergię po ukąszeniu pszczoły miodnej, jak również określoną ilość czasu na pracę w ogrodzie, jest sugestia do stworzenia warunków dla pszczół dzikich (murarek). Jest to też element edukacyjny dla okolicznego społeczeństwa.

Na terenie w okresach lęgowych zamieszkują szpaki, kosy oraz sikorki.

Rotacyjnie pojawiają się również wróble, sójki i sroki.

Od wschodu słońca do wczesnych godzin porannych w celu pozyskania pokarmu na terenie działki pojawiają się kawki, wrony, gawrony oraz kruki.

W nocy nad terenem latają nietoperze, a o świcie słychać skowronka.

Działkę zamieszkują jeże, które rezydują w części leśnej (sektor 5) i wychodzą w nocy na łowy.

Jak na razie nie przewiduje się umieszczenia zwierząt hodowlanych na terenie.

Istotnym elementem jest również stworzenie 2 małych zbiorników wodnych z roślinami jako miejsce dla żab i innych dzikich stworzeń przebywających na działce.

Wartości i wizja klienta

- *Czemu projekt ma służyć – opisz krótko swoją wizję tego miejsca.*
- *Czego klient nie chce – opisz, czego na pewno nie chcesz na swojej ziemi*

Zbudowanie bioróżnorodności, poprawa struktury gleby, odpowiednie rozprowadzenie wody deszczowej (grawitacyjnie z mauzerów oraz za pomocą pompy solarnej ze studni), doprowadzenie w dłuższej perspektywie czasu do układu jak najbardziej samo wystarczającego (zamkniętego). Działka ma się stać miejscem, gdzie będzie można dostrzec jak ogromne znaczenie mają dla siebie wszystkie rośliny i istoty (budowa gildi). W jaki sposób oddziałują na siebie. Jak istotne jest nie przeszkadzanie przyrodzie.

Lifestyle

- *Czy działka ma być miejscem pracy, jeśli tak, to jakiej? Czy ma przynosić dochód? Co potrzeba, aby tak się stało?*
- *Kto i jak często bywa na działce? Ile czasu może i chce poświęcić na pracę na niej? W fazie urządzania i po urządzeniu.*
- *Zwyczaje i zainteresowania, w tym żywieniowe, wszystkich zainteresowanych*
- *Produkcja własnej żywności – jeśli tak, to jakiej, dla ilu osób?*
- *Goście, odwiedzający – ich potrzeby, jakie?*
- *Alergie i inne przeciwwskazania*

Działkę zamieszkują trzy osoby, dlatego też w miarę upływu czasu oprócz uprawy owoców i warzyw, które będą przeznaczone zarówno do spożycia jak również do przetwarzania (w dalszej perspektywie przewidywana jest również sprzedaż) ważnym elementem będzie zbiór nasion, których nadwyżka będzie przeznaczona na wymianę lub sprzedaż.

Mieszkańcy działki jedzą głównie warzywa i owoce, natomiast goście odwiedzający działkę chętnie spożywają posiłki bezmięsne w nowych odsłonach. Jest to dla nich ciekawa forma jedzenia, która pozwala przełamywać dotychczasowe standardy jedzeniowe.

Jeżeli chodzi o przeciwwskazania to takowych w tej chwili nie zanotowano.

Ograniczenia

- *Fizyczne (np. brak rąk do pracy, przeciwwskazania zdrowotne)*
- *Mentalne (np. mała motywacja, niepewność co do oczekiwań)*
- *Emocjonalne (np. niedostateczna wiedza, nadmiar pomysłów)*
- *Finansowe (np. ograniczone środki, braki potrzebnych materiałów, narzędzi)*

Ograniczenia jakie występują w tym projekcie dotyczą emocji i finansów. Środki finansowe jakie są przeznaczone na ten projekt w tej chwili są niewielkie (rzędu kilku tysięcy złotych), a wiedza o obsłudze projektu jest początkowa, co tworzy obawy przed niepowodzeniami. Z drugiej jednak strony projekt traktowany jest jako długofalowy i przy zastosowaniu 12 zasad Holmgrena jest on jak najbardziej realny.

Budżet projektu

- *Planowany budżet na całość inwestycji*
- *Planowane nakłady na utrzymanie*
- *Kapitał ludzki -ile osób i w jakim zakresie ma wdrażać projekt, siły własne czy zatrudnieni wykonawcy?*
- *Możliwości alternatywnego sfinansowania projektu (np. realizacja w ramach warsztatów)*

Większość prac wdrożeniowych jest po stronie właściciela. Przy realizacji będzie pomoc zarówno znajomych jak również ludzi chcących uczestniczyć w warsztatach. Poznając zależności występujące w przyrodzie, uczestnicy będą mogli zobaczyć w jaki sposób dzięki łączeniu elementów możemy osiągnąć oczekiwane efekty.

Miejsce i jego specyfika

- *Historia i stan prawny działki – co się działo na tym terenie w przeszłości, czy stan prawny działki jest uregulowany, jeśli tak, to czy bezterminowo?*
- *Kwestie bezpieczeństwa – czy istnieją zagrożenia, jeśli tak, to jakie?*
- *Granice i ogrodzenia – czy odpowiadają wymogom, czy wymagają zmiany?*
- *Sąsiedzi – pozytywne i negatywne strony*
- *Źródła energii – potencjalne źródła energii, wody, kompostu, itp.*
- *Którędy energia ucieka – co się obecnie marnuje na działce?*
- *Przechowywanie energii (wody, prądu, żywności) – czy istnieją takie systemy, jeśli tak, to jakie?*
- *Rzeczy do ponownego wykorzystania (surowce, przedmioty, maszyny) – jakie?*
- *Zwierzęta własne i dzikie – pozytywne i negatywne aspekty ich obecności*
- *Zdjęcia działki w różnych porach roku – opcjonalnie proszę dołączyć do kwestionariusza*

Działka została własnością rodziny w 1959 roku. Od 2002 roku jest nowy właściciel, który jest osobą zamawiającą projekt. Na działce znajdują się drzewa iglaste, które przy bardzo dużym wietrze stanowią zagrożenie dla domu. Trzeba będzie podjąć działania pielęgnacyjne w celu zmniejszenia zagrożenia.

Ogrodzenie jest stabilne, Z trzech stron fundament 30 cm oraz zainstalowany na nim płot drewniany, z jednej strony podmurówka wraz z siatką ogrodzeniową.

Sąsiedzi z którymi działka graniczy dostarczają w tej chwili materii organicznej w postaci odpadków kuchennych, skoszonej trawy, liści oraz ciętych sanitarnie gałęzi. Stosunki z nimi są pozytywne. Nie stosują środków chemicznych.

Energia elektryczna jest doprowadzona z zewnątrz. Woda na działce jest z wodociągów jak również zbierana jest z dachów budynków deszczówka. Kompost wytwarzany na terenie działki z zasobów własnych oraz sąsiadów.

Na terenie jest stosowana zasada nie produkuj odpadów, dlatego każdy odpad ma kolejne zastosowanie. Produkty niepotrzebne dzięki świadomości właścicieli przestały trafiać na teren posesji, a te które już tam są znajdują kolejne zastosowanie.

Na działce mieszkają psy rasy York w ilości 6 szt. Z reguły nie reagują na dziko mieszkającego (głównie w okresie zimowym) kota, jak również jeża wiewiórki czy przylatujące ptaki. Najważniejsze dla nich jest to co dzieje się od strony ulicy.

Jeżeli chodzi o hałas to uciążliwością może być trakcja kolejki WKD wraz ze stacją, która jest zaledwie kilka metrów od ogrodzenia posesji, ale las wraz z leszczynami wytłumia ewentualny hałas. Poza tym od kilku lat tabor został wymieniony na nowy co znacznie wpłynęło na zanik drgań w domu jak i hałas na zewnątrz. Z drugiej strony domu (równolegle do torów WKD) znajduje się ulica osiedlowa. Dzięki szpalerowi tui oraz nasadzeniom drzew iglastych hałas uliczny jest mniej dokuczliwy.

Poprzednie i przyszłe wykorzystanie działki – jakie formy działań ludzkich miały miejsce na tym terenie? Czy istnieją jakieś skażenia? Materiały niebezpieczne? Degradacja gleby? Jaka działalność ma być prowadzona w przyszłości?

Od 1959 do 1987 roku na działce była ogrzewana szklarnia (pomidory, ogórki, a okresie jesiennym chryzantemy), sad (kilkanaście drzew owocowych wraz z krzewami), kurnik, zagroda dla świń, klatki dla królików i nutrii oraz ogród warzywny. Wszystkie owoce i warzywa uprawiane bez dodatku oprysków i nawozów chemicznych. Na terenie znajdował się również kompostownik, a szara woda zasilala uprawy. Woda na działce pochodziła ze studni (wody gruntowe w tych latach były dość wysoko; w miarę zabudowy okolicy poziom wód gruntowych zaczął dramatycznie opadać).

Od 1987 do 2017 roku działka nie była uprawiana, większość sadu została wykarczowana, a ogródek warzywny początkowo zarósł, a następnie zaczął się wyjaławiać. Pojawiły się piaski i rośliny pionierskie takie jak mniszek lekarski czy robinia akacjowa. Na terenie zaczął pojawiać się pylasty piasek. Do działki podłączono kanalizację i wodę miejską jak również gaz.

Od 2017 do teraz zaczęto teren pokrywać zrębkami (co wpłynęło znacznie na poprawę gleby) oraz zaniechano częstego koszenia (maksymalnie 2 razy w roku). Wyremontowano budynki gospodarcze, postawiono 2 wiaty. Rozprowadzono sieć rur w ziemi w celu pozyskania wody deszczowej z dachów budynków. Postawiono foliak na warzywa.

Dane nieruchomości:

Dokładny adres:

Powierzchnia działki: 1833m²

Numer działki w Geoportalu:

Wstępne ustalenia

Bardzo ważnym elementem w projekcie jest dostęp do wody deszczowej, która jest już pozyskiwana. Dzięki temu możemy się skupić na odpowiednim jej rozprowadzeniu. W tym celu zastosujemy rozprowadzenie grawitacyjne ze zbiorników Mauser oraz użyjemy pompy zasilanej panelami solarnymi, żebyśmy mogli również skorzystać z wody deszczowej magazynowanej w uszczelnionej studni. Wodę do upraw warzywnych i gildii owocowych doprowadzimy liniami nawadniającymi (linia kroplująca).

Na podstawie obserwacji własnej oraz po analizie kwestionariusza klienta w pierwszej kolejności należy budować strukturę gleby. Warto zauważyć, że mamy dość dobry dostęp do surowców, które pomogą w realizacji założonych celów. W pierwszych latach trwania projektu ma to duży wpływ na dynamiczniejszy rozwój przedsięwzięcia.

Dysponujemy (zakładamy, że mamy dostęp do tych surowców przez najbliższe 4 lata):

- karton – średniorocznie wystarczy na pokrycie 400 – 500 m² powierzchni jedną warstwą;
- zrębki – średniorocznie 6-8 m³;
- skoszona trawa i rośliny motylkowe - średniorocznie 3-4 m³;
- odpadki kuchenne – średniorocznie 1 – 1,5 m³;
- liście – średniorocznie 3-4 m³;

Z każdym kolejnym rokiem ilość materii organicznej pozyskiwanej z terenu naszej działki będzie wzrastać doprowadzając do momentu, gdy materia organiczna z zewnątrz nie będzie już tak istotna. System będzie dążył do samowystarczalności.

Dzięki temu, że działka jest osłonięta z 4 stron zmniejszamy siłę występujących wiatrów.

Dzięki lasowi i zabudowaniom działka jest miejscem cichym.

Duże drzewa oraz budynki dają cień, który możemy wykorzystać do odpowiedniego umiejscowienia elementów projektu.

Analiza SWOT

S (*Strengths*) – mocne strony

- ogrodzona działka (utrudniony dostęp dla dzikich zwierząt – dziki, sarny);
- starodrzew (drzewa mające ponad 60 lat, zarówno iglaste jak i liściaste, wiążące azot z powietrzem jak również dające drewno na opał);
- zasłonięcie działki przed hałasem oraz wiatrami (drzewostan oraz szereg budynków);
- dostęp do materii organicznej (kompost, liście, trawa, siano, odpadki kuchenne);
- pozyskiwanie wody deszczowej (podziemne rozprowadzenie instalacji).

W (*Weaknesses*) – słabe strony

- hałas od strony ulicy osiedlowej oraz od strony trakcji WKD;
- brak miejsca na staw;
- ograniczone możliwości działki do upraw nieintensywnych oraz hodowli zwierząt (kury, świnie);
- ograniczone możliwości budowy ziemianki.

O (*Opportunities*) – szanse

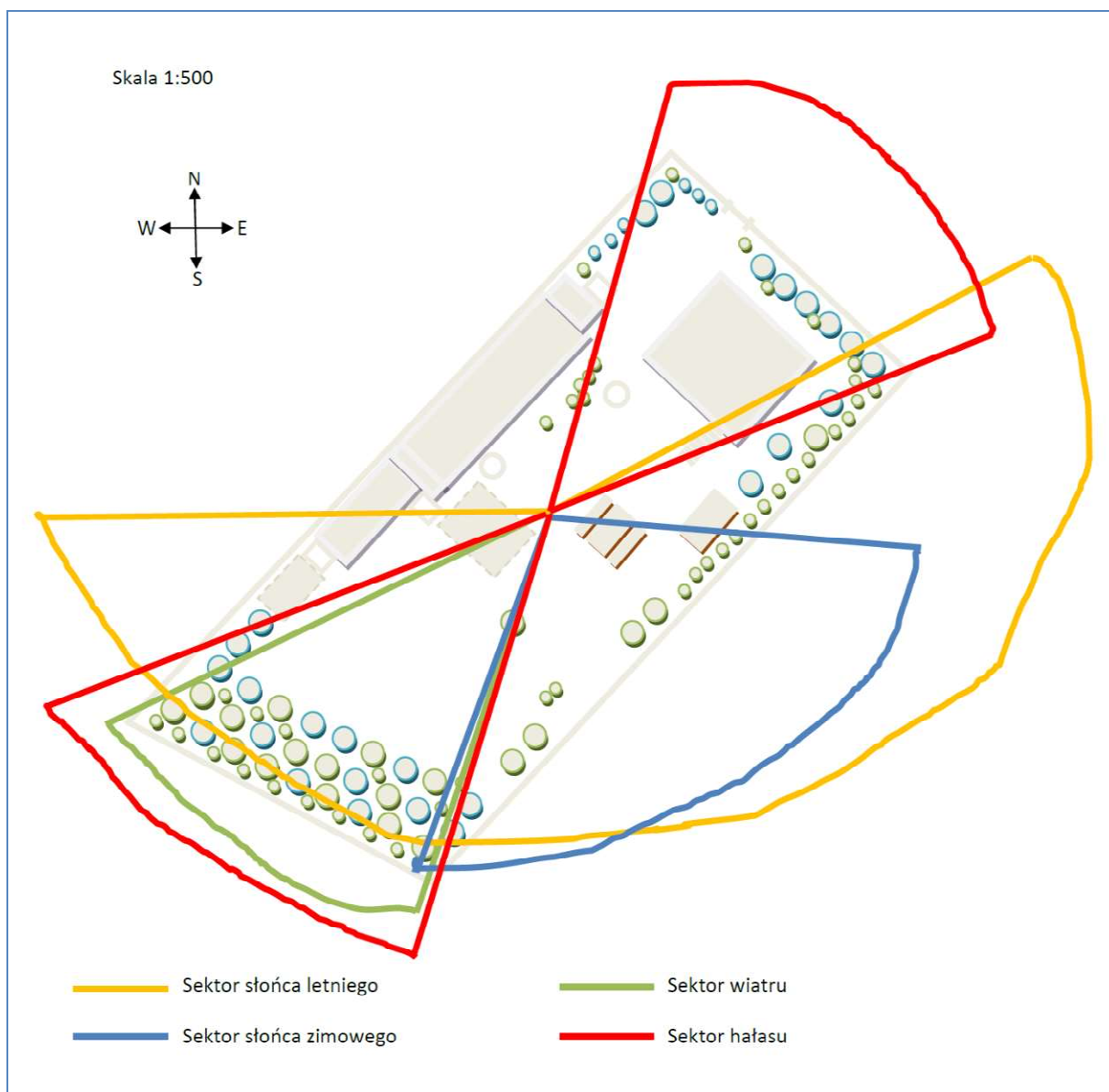
- podniesienie żyzności gleby;
- stworzenie systemu samowystarczalnego (łączenie elementów projektu);
- uzyskanie plonów (warzywa, owoce, nasiona);
- wprowadzenie bioróżnorodności;
- zagospodarowanie zasobów materii organicznej;
- budowa ziemianki pod przyszłym tarasem ☺.

T (*Threats*) – zagrożenia

- natężenie ruchu kołowego w okolicach działki (coraz więcej ludzi na terenie gminy, większość gospodarstw domowych ma po 2 samochody);
- zamiana okolicznych działek z domami jednorodzinnymi na zabudowę szeregową (zwiększenie hałasu, zanieczyszczeń oraz betonowanie okolicy);
- budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego – natężenie ruchu powietrznego.

Sektory w projekcie

W projekcie wyznaczyliśmy kilka kluczowych sektorów.

Sektor słońca

Z uwagi na to, że na działce znajduje się starodrzew we wczesnych godzinach letnich słońce operuje części południowo – zachodniej, dlatego tam umieścimy uprawy główne.

Sektor wiatru

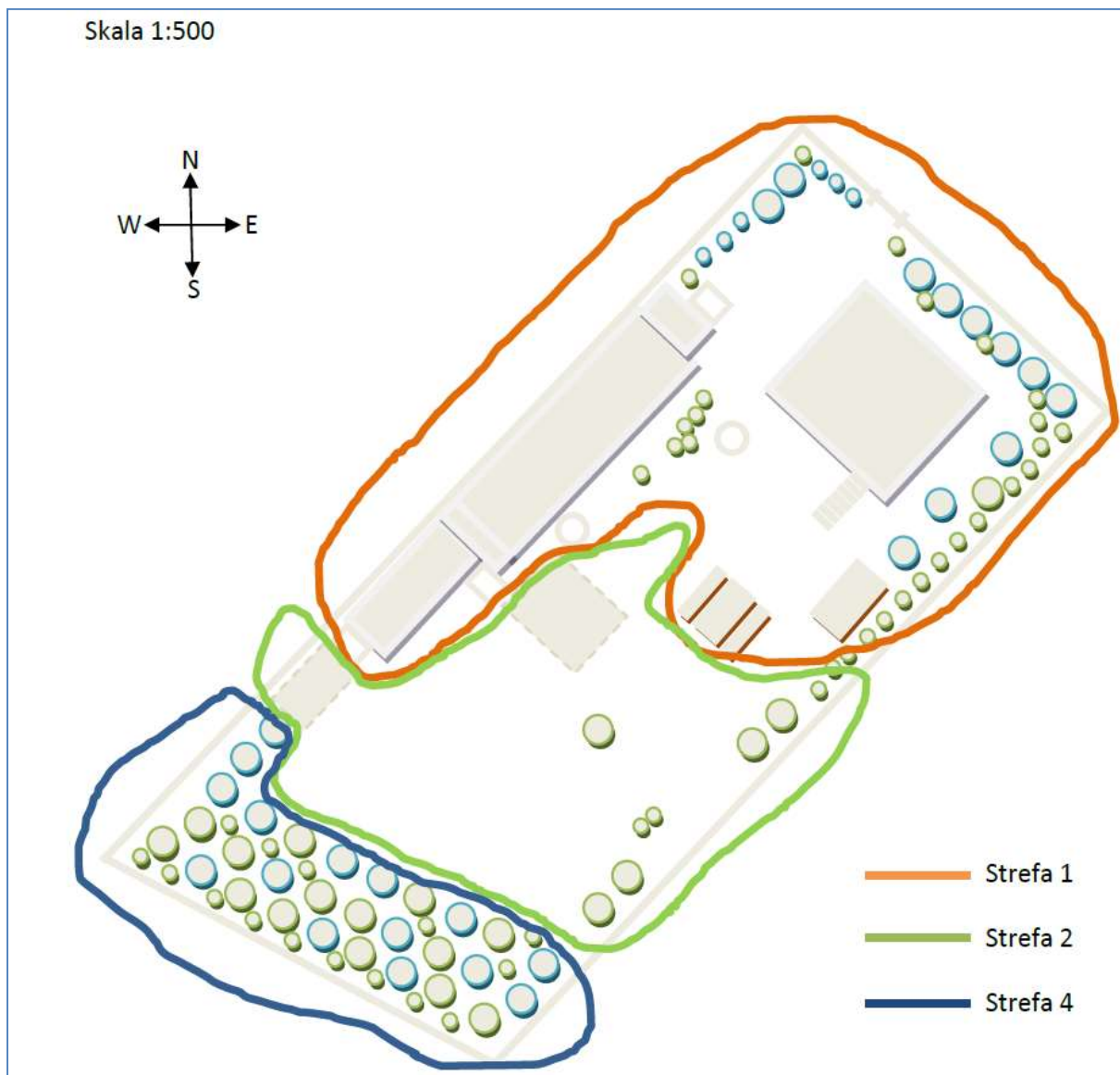
Sektor ten znajduje się od strony południowo zachodniej oraz zachodniej.

Sektor hałasu

Jest to sektor od strony północno – wschodniej (ulica osiedlowa) oraz od strony południowo – zachodniej (trakcja i stacja WKD).

Strefy w projekcie.

W projekcie umieszczono strefę 1,2 oraz 4.

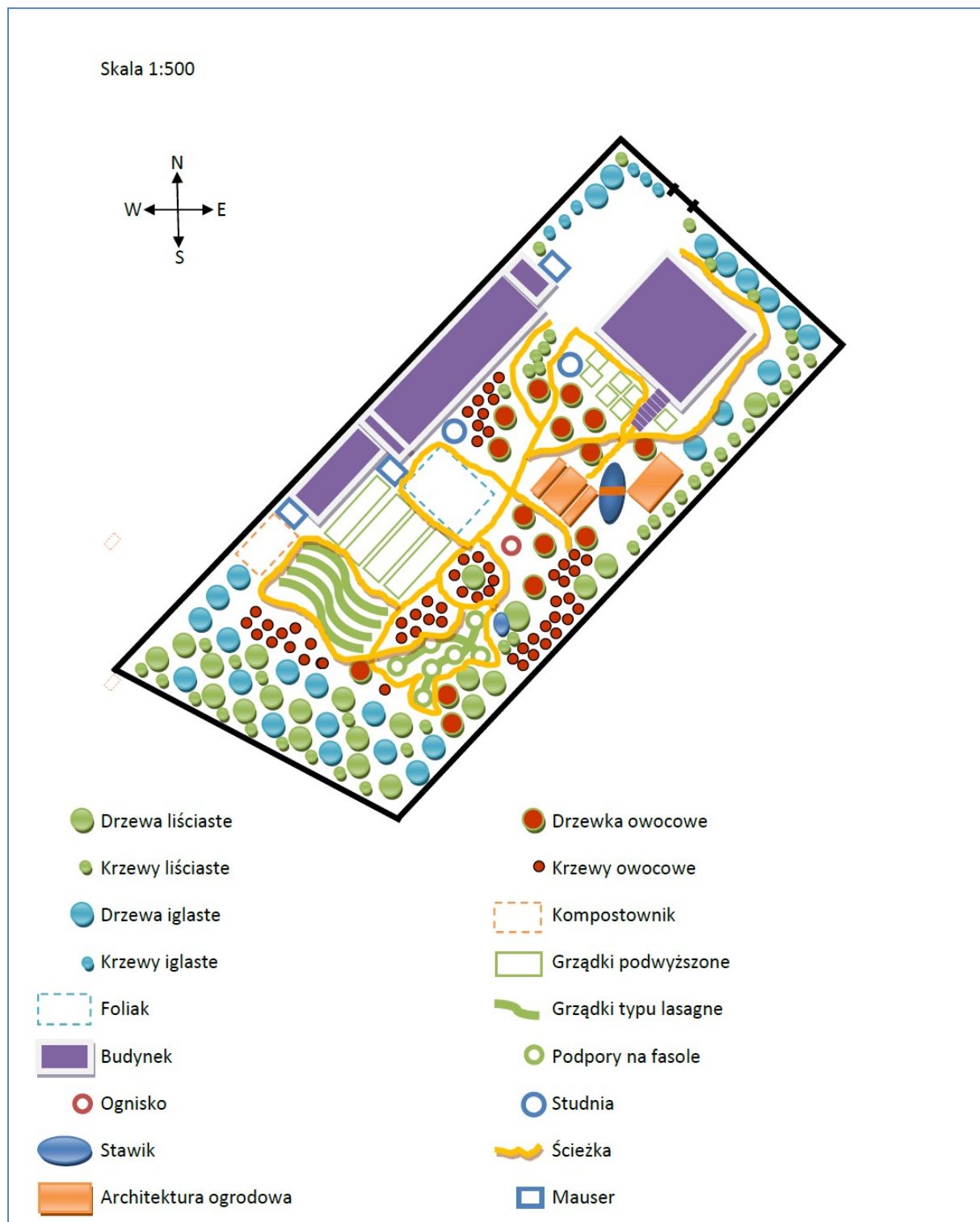

Strefa 1 – dom, miejsce na zrębek (w niedalekiej przyszłości ma tam powstać wiata na samochód oraz warsztat stolarski), pomieszczenia gospodarcze, przydomowy warzywnik (uprawy intensywne, zioła), zbiorniki na deszczówkę;

Strefa 2 – ogród leśny, uprawy główne, foliak, miejsce na ognisko (pozyskiwanie węgla drzewnego), dwa miejsca do spotkań i wypoczynku, zbiorniki wodne „naturalne”, domki dla murarek, kompostownik;

Strefa 4 – las mieszany.

Master plan

Od strony północnej oraz północno - wschodniej występuje największe zacielenie na działce. Rosną tam ponad 60 letnie świerki (drzewo pionierskie), jaśminowiec (kwiaty zbieramy na napary oraz do fermentacji octowej), leszczyny (na wiosnę część zarodników – kwiatów przeznaczamy na fermentację octową, reszta na orzechy), brzoza (drzewo pionierskie, pozyskiwanie wody brzożowej

wczesną wiosną), a na siatce ogrodzeniowej wspina się winobluszcz (dający cień na wysokość 1,6 m oraz osłania od kurzu z ulicy i hałasu). Wokół drzew zastosujemy dużą ilość zrębka (mamy do niego dostęp). Pozwoli nam to utrzymywać przez dłuższy czas wilgotność w glebie. Dosadzimy hosty (spełnią nam funkcję zacieniającą jak również dekoracyjną), zadarniający barwinek pospolity (do wykorzystania również jako zioło), irgę (jako element dekoracyjny oraz do wykorzystania kora, liście i owoce), bluszcz pospolity (zadarniająco, liście użyjemy również jako zamiennik kasztanów do prania), lilaki pospolite (roślina pionierska, kwiaty do fermentacji jako herbata lub ocet - do spożycia bądź też techniczny), czarny bez (roślina pionierska, kwiaty do suszenia i do naparów ziołowych, kwiaty do fermentacji na ocet, owoce na soki) i forsycja (kwiaty suszymy i przeznaczamy na napary oraz poddajemy fermentacji octowej). Dodatkowo ściółkujemy pas przy domu (około 1,5 m) na ścieżkę dla Yorków (jest to najczęściej użytkowana przez nie droga od strony ogrodu).

Od strony północnej działka jest osłonięta tujami, które pełnią rolę wyciszenia od ulicy i zatrzymania kurzu. Znajduje się tu również brama wjazdowa. Sam teren przed bramą od strony działki jak również dojście do pracowni wyłożone jest grysem. Pozwala to wodzie deszczowej wsiąkać w glebę i zasilać dwa ponad 60-letnie świerki, które są w rogu działki. Drzewa te dają duże zacienienie dlatego między nimi a domem zaplanowano postawienie wiaty na samochód oraz warsztat stolarski. Teren ten w tej chwili jest przeznaczony na składowanie zrębka, którego w sezonie jest dość duża ilość. Jest to też dobra droga do dostaw dla działającej na tym terenie firmy.

Przed domem od strony ogrodu zaczyna się strefa upraw intensywnych. Na ścianie domu od strony południowo - zachodniej będziemy uprawiać fasolnik chiński (bobowate) wraz ze słonecznikami stanowiącymi jednocześnie podpory dla fasolnika chińskiego (z przeznaczeniem m. in. na pestki dla ptaków na ciężkie zimowe dni i oczywiście dla domowników☺) oraz dyniami tworząc jedną z wielu gildii występujących na terenie działki. Wokół posadzimy rośliny jadalne liściaste takie jak sałaty czy jarmuże.

Przed domem od strony ogrodu założymy podwyższone grządki do upraw intensywnych wraz z ziołami. Na tym miejscu w niedalekiej przyszłości ma powstać taras, który z czasem ma być oszklony (forma oranżerii z wykorzystaniem ogrzewania pasywnego), a pod nim ziemianka (jedynie miejsce, gdzie jeszcze można ją usytuować).

Od strony wschodnio – południowej rośnie modrzew i klony. Wokół nich od strony płotu z sąsiadem zasadzimy bluszcz pospolity (jako roślina zadarniająca), lawendę (jako roślinę pionierską, z wykorzystaniem również jako zioło, miododajną), świdośliwę (roślina pionierska, owoce na przetwory lub do spożycia), czosnek niedźwiedzi (do spożycia, odstraszają szkodniki), koniczynę białą (roślina motylkowa, wiązanie azotu z powietrzem). W cieniu modrzewia i klonów będzie znajdować się huśtawka ogrodowa z dwoma ławkami tworząc w ten sposób miejsce do spotkań. Przed huśtawką zbudujemy pierwszy ze zbiorników z wodą – mały stawik z kładką przez którą będziemy mogli dojść do stołu z ławkami, tworząc kolejne miejsce do spotkań (tym razem w pełnym słońcu). W stawiku będzie można z czasem zająć się uprawą wodnych roślin jadalnych (rukiew wodna) jak i roślin na biomasę (rzęsa wodna, trzciny, tatarak). Dokoła stawiku posadzimy tojeść, stokrotki, rumianek, truskawkę i koniczynę. Między stołem a orzechem włoskim zbudujemy miejsce na zagłębione ognisko (tworzenie węgla drzewnego).

W części południowej od strony sąsiada przy ogrodzeniu rośnie dużych rozmiarów robinia akacjowa (drzewo pionierskie, wiąże azot z powietrza, kwiaty wykorzystywane na napary oraz do fermentacji octowej), leszczyny, klony oraz sumaki octowe (kwiaty stosowane zamiast szafranu, również jako przyprawa oraz jesienno - zimowy pokarm dla ptaków). Ponieważ jest tam przez dłuższy czas półcień (okres letni) posadzimy borówkę amerykańską wraz z żurawiną (zadarniająca) w grubej ściółce oraz maliny (maliny będziemy musieli kontrolować, ponieważ są bardzo inwazyjne; możemy je przesadzać do lasu, tworząc kolejne naturalne piętro). Między drzewami oraz krzewami owocowymi będą rosły: ogóreczniki, żywokost, pokrzywa, koniczyna (roślina motylkowa, wiąże azot z powietrza), mniszek lekarski (roślina pionierska rozbijająca swoim korzeniem palowym zbitą glebę). Z kwiatów wszystkich roślin możemy wykonać ocet, napary, gnojówki – żywokost, pokrzywa, jak również będzie doskonałym dodatkiem do wzbogacenia naszej materii organicznej). Tworzy nam to ciekawą gildię.

Orzech włoski, który jest w środku ogrodu jadalnego i leśnego otoczmy jeżynami (podporą do nich będzie sam orzech), porzeczkami, agrestem, bazylią, estragon, majeranek, wrotycz, melisa, czosnek. Między orzechem włoskim a malinami zbudujemy spiralę ziołową z drugim stawikiem. Będzie od jednej strony osłonięty lawendą a z drugiej topinamburem (roślina pionierska, oprócz jadalnych bulw będziemy mieli doskonały materiał na biomasę). Tu będzie główna uprawa ziół. Patrząc od dołu spirali nagietek, kolendra, szczypiorek, szalwia, rumianek, tymianek, rozmaryn. Stawik przeznaczony głównie dla żab, ślimaków, owadów i ptaków. Czasami pragnienie zaspokoją również mieszkające na terenie Yorki.

Część południowa za orzechem włoskim, a przed lasem przeznaczona będzie na uprawę fasoli. Jako podpory wykorzystamy częściowo sam orzech, jak również posadzimy kukurydzę i słoneczniki. Dodatkowo zbudujemy podpory z wykorzystaniem materiałów z odzysku tzn. wykorzystamy rury odprowadzające wodę, które pozostały po budowie odpływów deszczówki, jak również stemple sosnowych używane przy remoncie pomieszczeń gospodarczych. Dodatkowo jako podpory wykorzystujemy części długich, mocnych tyczek, które pozyskaliśmy z ogławiania leszczyn. Na samych szczytach podpór umieścimy drewniane plastry (pozostałości po drewnie kominkowym o dużym przekroju) jako platformy dla ptaków i wiewiórek. Stanowić to będzie zabezpieczenie przed kotami czy psami. Całość zbudowana będzie na tzw. grządce typu lasagne o nieregularnym kształcie, na której będziemy częściowo uprawiać kapustę, dynię, cukinię, buraki, rukolę, oregano, miętę jak również żywokost, ogórecznik, nasturcję czy aksamitki.

Przed kuchnią letnią i pracownią znajdować się będą winorośle, a przed nimi dzikie róże i krzew forsycji. Zadarniająco oregano, nasturcja, koniczyna oraz babka lekarska. Dodatkowo pokrzywa, chrzan, dziewanna, aksamitka i roszponka.

Kolejnym elementem, który znajduje się między orzechem włoskim, a pracownią jest foliak. W nim będziemy uprawiać pomidory, paprykę, bakłażana oraz bazylię (osiąga tutaj najlepsze plony i przygotowuje się z niej pesto).

Za foliakiem znajduje się teren upraw głównych. Między orzechem włoskim, a wiatą na materiały drewniane zbudujemy podwyższone grządki. Główne uprawy to marchew, cebula, pietruszka, brukselka, jarmuż, buraki, rzepy, pory, seler, koper, bób, kalafior, brokuł. A między uprawami sadzimy ogórecznik, nasturcję, krwawnik, nagietek, roszponka, aksamitka.

Między podwyższonymi grządkami, a lasem mamy kolejne miejsce na uprawy główne. Tworzymy tam grządki typu lasagna (pamiętając tym, że gleba jest zbyt słaba do bezpośredniej uprawy). Grządki budujemy w zygzak (a nie linie proste - wykorzystujemy efekt krawędzi), żebyśmy mogli zmaksymalizować ilość uprawianych roślin. Sadzimy tam groszek i fasolę stosując jako podpory kukurydzę lub słoneczniki. Jest to również miejsce na buraki, rzodkiew, marchew, pietruszkę, koper czy seler. Posadzimy tam również ziemniaki oraz bataty. Dosadzamy jak w poprzednich grządkach rośliny wabiące owady (nasturcja, nagietek), wiążące azot z powietrzem (koniczyna), dające nam biomasę (żywokost, pokrzywa), dynamiczne akumulatory (krwawnik, mniszek lekarski), okrywowe (truskawka).

Pod lasem sadzimy dynie, patisony, cukinie jak również krzewy owocowe jak porzeczki, agrest czy jagodę kamczacką. Między krzewami sadzimy ogórecznik, nasturcję, pokrzywę, nagietek, czosnek niedźwiedzi, aksamitki.

W pozostałych miejscach sadzimy drzewka owocowe (jabłonie, śliwy, wiśnie, czereśnie, grusze, morele), pamiętając o tym, żeby nie sadzić jabłoni blisko orzecha włoskiego. Każde drzewko grubo ściółkujemy. Obsadzamy czosnkiem (odstrasza szkodniki i idealny dodatek do wielu potraw), truskawkami i poziomkami (rośliny okrywowe z bonusem owocowym), nie zapominając o koniczynie (wiąże azot z powietrzem), oraz roślinach dających nam biomasę czy dynamicznych akumulatorach. Wprowadzimy również podagrycznik, który wabi zapylacze, a młode liście są bardzo smaczne do sałatek.

Gildie z drzewkami i krzewami owocowymi oraz każde wolne miejsce, gdzie mamy odkrytą glebę obowiązkowo ściółkujemy grubą warstwą zrębka (mamy do niego dostęp). Grządki ściółkujemy sianem, skoszoną trawą i liśćmi. Wykorzystujemy kompostowaną materię organiczną zasilając nasze

grządki i podnosząc jakość gleby. Stosujemy gnojówki. W pierwszych latach możemy dodatkowo posiłkować się EM-ami (efektywnymi mikroorganizmami).

Do zbudowanych stawików dodajemy kule bokashi.

Budujemy i montujemy kolejne budki lęgowe dla ptaków.

W lesie tworzymy dwa stosy drobnych gałęzi tworząc siedlisko dla mrówek.

Z materiałów drewnianych z odzysku budujemy domek dla jeży (wprawdzie mieszkają już w lesie, ale możemy im polepszyć warunki mieszkaniowe).

Powoli zaczynamy w lesie dosadzać rośliny pionierskie i tworzymy piętra roślin zmierzając w kierunku połączenia młodego ogrodu leśnego ze starodrzewem.

Budujemy 4 domki dla murarek (każdy może pomieścić do 300 rurek trzciny) i ustawiamy je przy naszych uprawach przodem do słońca (wschodnio – południowy, południowy kierunek). Nadwyżkę kokonów możemy odsprzedać.

Obserwujemy jak cały system działa i reagujemy w razie potrzeby.

Ten projekt nigdy się nie kończy😊.